

Tulevane Tammiste algkool-kogukonnakeskus.

Illustratsioon: Nikita Atikin ja KUU arhitektid

Ootame Tammiste kogukonnakeskuse teenuste loomisel kaasa rääkima

Tammistesse on peagi kerkinud algkool-kogukonnakeskus (TAKK), mis ühendab hariduse, kultuuri ja kogukonna jaoks olulised teenused. Selleks, et keskus kujuneks kogukonna süda, kutsume kohalikke elanikke kaasa mõtlema ja oma arvamust avaldama.

4. septembril kell 17–20 tutvustatakse Tammiste lasteaia saalis TAKKi arhitektuuri, teenuste disainimise põhimõtteid ja algavat koostööprotsessi. Ühtlasi saavad osalejad jagada oma ideid ja ootusi, tutvuda teiste kogukonnaliikmetega ning arutleda, milline võiks olla meie ühine kogukonnakeskus – koht, mis kasvab välja just Tammiste inimeste vajadustest ja soovidest.

Loomes koos kogukonnale vajalikud teenused

Tammiste algkool-kogukonnakeskust planeerides on lähtutud sellest, et hoonet saaks kasutada võimalikult mitmekesiselt. Keskuses hakatakse pakkuma kodulähedast põhiharidust, noorsootööd, raamatukoguteenuseid, huviharidust, sportimisvõimalusi, kultuuriüritusi ja erinevaid kogukonnateenuseid. Keskuses saavad kokku eri põlvkonnad, huvid ja ideed.

Nagu igas hea planeeringuga projektis, on oluline mõelda sellele, kuidas inimesed ruumi ja teenuseid kasutama hakkavad. Teenuste kujundamisel arvestatakse kogukonna soovide ja vajadustega, seejuures mõeldakse ka välialade paremale kasutamisele, liikuvusele ja ligipääsetavusele. Kohalike elanike kogemusi ja vajadusi aitab süsteemselt kaardistada ning neid arvestades lahendusi kujundada teenuste disaini meetodika. Teenuste disaini abil sünnivad teenused, mis on praktilised, loogilised ja kasutajasõbralikud, nii saab ennetada probleeme, mõista paremini inimeste ootusi ning kujundada

avalikku ruumi ja teenuseid viisil, mis toetab kogukonna elu ja arengut.

Disainiteekond kestab käesoleva aasta novembrini ja koosneb neljast etapist. Kõigepealt tutvustatakse kogukonnale protsessi – selle tähtsaim sündmus on 4. septembri avaüritus. Seejärel tehakse intervjuud kogukonnaliikmetega, et saada parem ülevaade nende vajadustest. Intervjuude põhjal luuakse erinevaid kasutajatüüpe kirjeldavad „persoonad“. Kolmandas etapis toimuvad töötoad, kus koos kogukonna ja teenusepakkujatega töötatakse iga teenuse sisu ja kasutuskogemuse põhjalikult läbi. Viimases etapis pannakse paika, kuidas tagada teenuste kvaliteet ja toimimine ka tulevikus. Disainiprotsessi aitab ellu viia MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor (Si-Lab), mis on Eesti juhtiv avaliku sektori disainiagentuur.

Teenused töötatakse välja sellisel, et need oleksid valmis kasutamiseks niipea, kui keskus avatakse. Eeldatavasti valmib Tammiste algkool-kogukonnakeskus järgmise aasta lõpuks.

Kuidas saad Tammiste algkool-kogukonnakeskuse teenuste loomises kaasa rääkida?

Kogukonnaliikmete aktiivne osavõtt teenuste disainimisest loob aluse selleks, et Tammiste kogukonnakeskusest kujuneks kohaliku elu arengut toetav paik, kus igaüks tunneb ennast teretulnuna. Ootame huvilisi kaasa mõtlema 4. septembril kell 17–20 Tammiste lasteaia saalis toimuvale avaüri-

tusele. Esimesel kohtumisel tutvustame loodava hoone kavandit ja arutleme koos teemal, milline peaks Tammiste kogukonnakeskus olema. **Palume kindlasti eelnevalt registreerida hiljemalt 31. augustiks** Tori valla kodulehel www.torivald.ee. Kuna ruum mahutab maksimaalselt 50 inimest, saavad osaleda need, kes esimestena registreerivad.

Lisainfo ja küsimuste korral saab ühendust võtta projekti kommunikatsioonijuhiga: helena@koosloome.ee.

Koostööpartnerid

Projekti viib ellu MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor (Si-Lab). Projektmeeskonda kuuluvad: Oksana Laanemets (kodulähedane põhiharidus), Erika Nõmm (noortekeeskus), Ene Michelis (raamatukogu), Raimo Koger (spordi- ja huviringid), Ants Välimäe (kultuuritöö) ja Kaja Rebane (kogukonnateenused). Olulised koostööpartnerid on MTÜ Tammiste Sports Club, MTÜ Tammiste-Veskimetsa Külaselts ja Pärnumaa Puuetega Inimeste Koda.

Koostanud Lauri Luide ja Piia Salundi

Projekti „Tori valla avalike teenuste arendamine ja Tammiste algkool-kogukonnakeskuse rajamine“ rahastatakse Euroopa Ühtekuuluvuspoliitika Fondide vahenditest.

Pärnumaa kauneim korterelamu asub Sindis Jaama 3. Loe lk 4.

Foto: Piia Salundi

Vallavalitsus ootab tunnustamisettpanekuid. Loe lk 5.

Foto: Katariina Vaabel

Tori sotsiaalmajal täitus 20 tegevusaastat. Loe lk 6.

Foto: Ülo Soomets

15. Tori Põrgu triatlonist loe lk 6.

Foto: Ülo Soomets

VOLIKOGU ISTUNGITEL

7. augustil

1. Otsustati moodustada Tori vallavolikogu valimisteks üks valimisringkond numbriga 1, mille piiriks on Tori valla piirid, ja määrati valimisringkonna mandaatide arvaks 23.

21. augustil

1. Toimus Tori valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrategia 2026–2029 eelnõu esimene lugemine.
2. Võeti vastu määrus „Kogukonnakeskustele mittetulundustegevuse toetuse andmise kord“.
3. Muudeti Tori vallavolikogu 15.08.2024 määrust nr 65 „Mittetulundustegevuse toetuse andmise kord“.
4. Võeti vastu Tori alevikus Oore tee 7 katastriüksuse detailplaneering.
5. Lõpetati Eametsa külas Raja tee 1, 2, 2a, 3, 5, 7, Raja tee ja Hakke tee kinnistute ning lähiala detailplaneeringu koostamine.
6. Otsustati algatada detailplaneeringu koostamine Eametsa külas Pärnu lennujaam kinnistul. Keskkonnamõju strateegiline hindamine otsustati jätta algatamata, kuna koostatava detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad tegevused ei oma olulist keskkonnamõju. Detailplaneeringu eesmärk on rajada Pärnu lennuväljale integreeritud päikeseenergia akupark, roheline vesiniku ja roheline metanooli tootmis-kompleks ning muud äri- ja tootmismaad Pärnu lennujaama arendamiseks.
7. Nõustuti Tori valla ja osaühingu Roostalu vahel 5.09.2022 sõlmitud lepingu muutmise-ga. Leping on sõlmitud Sauga alevikus Nulu tn 2 kinnistule hoonestusõiguse seadmiseks.
8. Otsustati võõrandada otsustuskorras ja tasuta Eesti Vabariigile Elbi, Murru ja Rütavere külas asuvad kinnistud, mis on vajalikud Rail Baltica raudtee ehitamiseks.
9. Otsustati mitte nõustuda aktsiaseltsi Nurme Turvas poolt keskkonnamõju esitatud Lavassaare turbamaardlas asuva Nurme V turbatootmisala keskkonnamõju taotlusega, sest rohevõrgustiku alal kavandatud tegevus ei vasta kehtivas Sauga valla üldplaneeringus sätestatule ning sellega pole tagatud rohevõrgustiku toimimine.
10. Otsustati nõustuda osaühingu Verston Eesti poolt keskkonnamõju esitatud Kuiaaru II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnamõju taotlusega tingimusel, et kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed häiringute leviku takistamiseks või leevendamiseks.
11. Määrati Tori valla 2025.–2027. aasta majandusaasta aruande auditeerijaks osaühing Infora.
12. Anti Tori vallavalitsusele nõusolek varaliste kohustuste võtmiseks 191 429 eurot seoses osalemisega riigi tugiteenuste keskuse taotlusvoorus „4.1.2 ATV Asendushoolduse peremajade rajamine ja rekonstrueerimine – 07.07.2025–11.09.2025“ projektiga „Tori valla asendushoolduse peremaja rajamine“.
13. Infopunkt. Vallavanem Lauri Luuri ülevaade valla koolide remont- ja ehitustöödest.

Volikogu istungite protokollide ja vastu-võetud õigusaktidega saab tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee.

**TORI
VALLAVALITSUS**

Telefon: 445 1881

E-post: tori@torivald.eeKoduleht: www.torivald.eeUudisteportaal: uudised.torivald.ee

VALLAVALITSUSE ISTUNGITEL

26. juunil – 30. juulil

1. Kinnitati riigihanke „Jänesselja ja Sindi lasteaia energiasäästmise lahenduste projekteerimine“ tulemused ja otsustati sõlmida hankelepingud:
 - Jänesselja lasteaed – ühispaikkujatega osaühing Projektibüroo ja osaühing DeltaE Insenerid. Lepingu maksumus on 24 560 eurot (lisandub käibemaks);
 - Sindi lasteaed – ühispaikkujatega osaühing Projektibüroo ja osaühing DeltaE Insenerid. Lepingu maksumus on 23 940 eurot (lisandub km).
 2. Tori põhikooli õppehoone energiatõhususe tõstmise omanikujärelevalveks otsustati sõlmida leping osaühinguga Tarindiprof. Lepingu maksumus on 14 520 eurot (lisandub km).
 3. Kinnitati riigihanke „Tori valla haljasalade hooldus Ares ja Saugas“ väljakuulutamisetähtaegadega läbirääkimistega hanke tulemused:
 - Are piirkond – osaühingu Sivoclin pakkumus 3100 eurot kuus (lisandub km);
 - Sauga piirkond – osaühingu Ilogard pakkumus 4700 eurot kuus (lisandub km).
- Otsustati pakkujatega sõlmida lepingud tähtajaga 31.10.2026.
4. Otsustati korraldada avatud hankemenetlusega riigihanke „Toiduainete ostmise Tori valla haridusasutustele“.
 5. Otsustati korraldada riigihanke „IT-seadmete hankimine tasemetööde ja põhikooli e-eksamite läbiviimiseks (2)“.
 6. Otsustati korraldada riigihanke „Sindi rae-koja sisustuse ostmise ja paigaldamine“.
 7. 2. juuli istungil otsustati korraldada riigihanke „Tori valla teede ja tänavate pindamistööd 2025“. 30. juuli istungil otsustati kvalifitseerida ja mitte kõrvaldada riigihanke edukas pakkujaga osaühing Verston Eesti ning sõlmida pakkujaga leping maksumusega 82 629,14 eurot (lisandub km).
 8. Otsustati lükata tagasi kõik riigihanked „Sindi teenindusmaja osaline rekonstrueerimine huvikooliks“ esitatud pakkumused, kuna need ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust. Otsustati korraldada kordushange.
 9. 9. juuli istungil otsustati korraldada riigihanke Are huvikeskuse ja Are kooli kütmiseks vajaliku pelletikütuse ostmiseks. 30. juuli istungil tunnistati vastavaks ja edukaks osaühingu Ardor pakkumus summas 220 eurot tonni eest (lisandub km). Otsustati sõlmida pakkujaga leping.
 10. Tunnistati riigihanke „Tammiste algkool-kogukonnakeskuse ehitustööd“ kõik neli esialgset pakkumust vastavaks.
 11. 16. juuli istungil tunnistati riigihanke „Tammiste algkool-kogukonnakeskuse ehitustööde omanikujärelevalve“ kõik neli pakkumust vastavaks. Edukaks tunnistati osaühingu P.P. Ehitusjärelevalve pakkumus maksumusega 18 355,00 eurot (lisandub km). 30. juuli istungil otsustati jätta pakkumuse kvalifitseerimata, kuna pakkumuse tehniline ja kutsealane suutlikkus ei vasta kvalifitseerimise tingimusele. Tunnistati uueks edukaks pakkumuseks ühispaikkujaga, osaühingu Projektibüroo Järelevalve ja osaühingu Projektibüroo pakkumus summas 27 460,00 eurot (lisandub km).
 12. Otsustati korraldada riigihanke „Selja asula teekatete taastusremont“.
 13. Lükati tagasi minikonkursil „IT seadmete rentimine 2“ esitatud kaks pakkumust, mis ei vastanud riigihanke tingimustele. Tunnistati vastavaks ja edukaks osaühingu Digistep esitatud pakkumus summas 24 117,60 eurot (lisandub km).
 14. Tunnistati väikehankes „Tori valla asutuste hoonete akende pesu ja vihmaveerennde puhastus“ vastavaks kolm esitatud pakkumust ning lükati tagasi üks pakkumus, mis ei vastanud hanke tingimustele. Tunnistati edukaks osaühingu Solar Hooldus pakkumus summas 11 839,50 eurot (lisandub km).
 15. Kinnitati Tori valla 2026. a eelarve koostamise lähtetingimused.
 16. Anti välja korraldus kahju hüvitamiseks.
 17. Määrati Tori valla valimiskomisjoni asukohaks Pärnu maakond, Tori vald, Sindi linn, Pärnu mnt 22.
 18. Suunati Tori vallavolikogule otsustamiseks eelnõu, mille kohaselt moodustada Tori vallavolikogu valimisteks üks valimisringkond numbriga 1, mille piiriks on Tori valla piirid, ning määrata valimisringkonna nr 1 mandaatide arvaks 23.
 19. Anti otsustuskorras kasutusse aiamaa Sindis.
 20. Kinnitati 2025. aasta taotlusvoorst korteriühistute toetuse saajad ja toetuse summad.
 21. Kinnitati kahe restaureerimistoetust saanud projekti aruanne ja otsustati toetus välja maksta.
 22. Nõustuti Taali külas Lõusaasa katastriüksuse ja Saarepere katastriüksuse vahelise piiri muutmise-ga.
 23. Nõustuti Räägu külas Tohtri, Alliku ja Aaviku katastriüksuste jagamisega.
 24. Nõustuti Kilksama külas Otti katastriüksuse ja Taali metskond 56 katastriüksuse vahelise piiride muutmise-ga.
 25. Võeti vastu Tammiste külas Jõhvika tn 2 kinnistu detailplaneering.
 26. Jäeti Selja tee 14, Selja tee 16, Selja tee 18 ning Teevere kinnistute detailplaneeringu koostamiseks keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata, kuna koostatava detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad tegevused ei oma olulist keskkonnamõju.
 27. Anti projekteerimistingimused:
 - Kilksama külas Tammiku tee 14 kinnistul oleva aiamaja laiendamiseks elamuks;
 - Sindi linnas Jõe tn 14 kinnistul oleva elamu laiendamiseks üle 33% selle esialgselt mahust;
 - Tammiste külas Suur-Kaare tn 19 kinnistul oleva elamu laiendamiseks;
 - Kilksama külas Tammiku tee 51 kinnistule garaaz-abihoone ehitamiseks;
 - Are alevikus Tiigi kinnistule jäätmete kogumispunkti rajamiseks;
 - Tori alevikus Võlli tee 10 kinnistule jäätmete kogumispunkti rajamiseks;
 - Randivälja külas Kopli kinnistu peakaitseme nimivoolu suurendamiseks;
 - Sauga alevikus Kullerkupu kinnistule jäätmete kogumispunkti rajamiseks;
 - Sindi linnas Pärnu mnt 22 kinnistule jäätmete kogumispunkti rajamiseks;
 - Eametsa külas Jaanilille tee 4 kinnistule elamu ehitamiseks;
 - Sauga alevikus Keskuse tn 11 kinnistule lahoone ehitamiseks.
 28. Anti ehitusluba:
 - veetorustiku, reoveekanaliseerimis- ja reoveepumpla rajamiseks Sauga Tehnopaiga tarbeks;
 - Nurme külas Tammetero tee 6 kinnistule üksiklamu ehitamiseks;
 - Päriveri külas Seljatuka ja Sokupõllu kinnistutel asuva päikeseelektrijaama elektrisüsteemi ümberehitamiseks;
 - Tohera külas Oksa kinnistule puurkaevu rajamiseks;
 - Räägu külas Majaku kinnistul asuva päikeseelektrijaama elektrisüsteemi ümberehitamiseks;
 - Kilksama külas Põngamaja kinnistule puurkaevu rajamiseks ja üksiklamu ehitamiseks;
 - Urge külas Anti kinnistule tenthalli püstitamiseks;
 - Tammiste külas Kastani põik 5 kinnistule üksiklamu ehitamiseks;
 - Tammiste külas Pärnaõie tee 7a kinnistule maasoojuspuruurangu rajamiseks;
 - Piistaoja külas Männiku kinnistul asuva päikeseelektrijaama elektrisüsteemi ümberehitamiseks;

- Lepplaane külas Aru kinnistule päikeseelektrijaama rajamiseks;
- Sindi linnas Eha tn 1a kinnistul asuva elamu laiendamiseks;
- Muraka külas Väike-Kiieti kinnistul asuva päikeseelektrijaama elektrisüsteemi ümberehitamiseks;
- Kuiaaru külas Villema kinnistul asuva puurkaevu ümberehitamiseks;
- Are alevikus Kooli tn 1 kinnistul asuva koolihoone ümberehitamiseks;
- Kõrsa külas Uekuke kinnistule kümne korteriga elamu ehitamiseks;
- Tammiste külas Kummeli tn 27 kinnistule kinnise soojussüsteemi rajamiseks.

29. Nõustuti Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnamõju taotluse keskkonnamõju hindamise eelhinnangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõuga.
30. Nõustuti Kõrsa turbatootmisala rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandega tingimusel, et aruannet täiendatakse II alternatiivi käsitlemise ja kompensatsiooniala vähenemise mõju osas.
31. Kinnitati kahe 2024. a hajaasustuse programmist rahastatud projekti aruanne ja otsustati toetus välja maksta.
32. Jäeti Suigu külas Pärna tee 2 korteriühistu taotlus ühekordse toetuse saamiseks rahuldamata.
33. Otsustati eraldada vabaiühenduste ürituse korraldamise toetust EELK Tori Püha Jüri kogudusele, MTÜ-le Terve Are, MTÜ-le Urge külade sõpruskond, Sindi aerutamisklubile, Eesti lipu seltsile, Tori spordiklubile, naisseltsile Lained ja rahvakultuuriseltsile Kirmas. MTÜ Pärnumaa Pereliit taotlus otsustati jätta rahuldamata.
34. Otsustati eraldada MTÜ-le Osavad Käed toetust 551 eurot, et katta projekti „Tori vallas Kilksama külas kogukonna võrkpalliplatsi rajamine“ raames valminud võrkpalliplatsi kasutuselevõtu kulud.
35. Eraldati vabaiühenduste ühekordset toetust 300 eurot sihtasutusele Eesti Maaelumuuseumid esmaabivahendite soetamiseks.
36. Otsustati eraldada Pärnu Toidupank MTÜ-le toetust 2000 eurot.
37. Tori vallavalitsuse kogukonnaideede konkursile laekus kaks ideed. Otsustati parima idee teostamiseks mõeldud toetust mitte välja anda.
38. Kinnitati alates 1. augustist Tori valla noorsootöökeskuse juhataja ametikohale Marju Metsaots.
39. Anti avaliku ürituse korraldamise luba:
 - MTÜ-le Pärnu Piirkondlik Koortekasvatajate Klubi ürituseks „Pärnu Dog Week-end 2025“ Eametsa külas 11.–13. juulil;
 - Tori spordiklubile Tori Põrgu triatloniks Tori alevikus 13. juulil;
 - MTÜ-le SK Kruusarattaklubi Tori Põrgu rattasõiduvõistluseks 12. juulil;
 - MTÜ-le Haabjakoda haabjaehituse laagriks Tori alevikus 12. augustil;
 - Tori valla kultuurikeskusele teatrietenduseks Are mõisa pargis 10. augustil;
 - Tori valla kultuurikeskusele külapeoks Eametsa külas 9. augustil.

40. Volitati sotsiaaltöö spetsialisti räitma Tori vallavalitsuse esindajana täisealise isiku eestkostja ülesandeid.
41. Otsustati pikendada ühe isikuga sotsiaal-eluruumi üürilepingut.
42. Otsustati rahastada valla eelarvest nelja lapsehoiuteenusel käiva lapse kohatasu, kes ei ole saanud kohta lasteaia.

Vallavalitsuse istungite protokollide ja vastu-võetud õigusaktidega saab tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee.

Muudatused mittetulundustegevuse toetuse andmise korras

Mittetulundustegevuse toetamise kord on kasutusel olnud pea aasta. Selle aja jooksul on praktika näidanud tarvidust teha muudatusi, et kord vastaks paremini tegelikule olukorrale ja vajadustele.

Uued muudatused hakkavad kehtima **1. septembrist 2025**.

Olulisemad muudatused

Täpsustatud on tegevustoetuse mõistet. See on eelkõige ette nähtud igapäevaste kulude katmiseks. Kulude loetelu on kitsendatud ning sihtotstarbelistest kuludest on välja jäetud side-, kantselei- ja personaalikulud, mille peab taotleja katma oma vahenditest.

Selgem piirang toetuse sihtgru-pile. Toetuse andmise kord ei laiene tegevustele, mille rahastus on reguleeritud või tagatud teiste riigi või Tori valla õigusaktidega. See tähendab, et edaspidi ei saa tegevustoetust taotleda:

- huvikoolid ja erahuvikoolid (neid toetatakse Tori valla huvikoolide toetamise korra alusel);
- vabatahtlikud päästjad (saavad toetust päästeametilt);
- täiskasvanute spordiringid, juhul kui osalejad saavad kulud katta tööandja tervise- ja spordihüvitisega.

Ürituse korraldamise, ühekordse ja kaasfinantseerimise toetuse taotlemine jääb avatuks kõigile vabähendustele. Piiranguid nende toetuste saajatele ei seata.

Ürituste korraldamise toetust saab edaspidi taotleda kogu aasta vältel. Pildil Taali valla tulekahju jaoskonna 115. aastapäev.

Foto: Karmen Kärg

Kaasfinantseerimise toetust saab nüüd taotleda ka siis, kui projekti rahastatakse osaliselt taotleja enda vahenditest, näiteks erakorraliste kulude katteks (tehnikate remont, avariide lahendamine).

Tegevustoetuse maksimaalne piirmäär on vähendatud 15 000 eurolt 8000 euroni, kuna kogukonnakeskused ei kuulu enam selle määrase sihtgruppi ja senine kõrgem piirmäär ei ole põhjendatud.

Ürituste korraldamise toetust saab edaspidi taotleda jooksvalt kogu aasta vältel, esitades taotluse vähemalt

üks kuu enne ürituse toimumist. Kõik taotlused (v.a tegevustoetused) kogutakse iga kuu kokku ja komisjon vaatab need läbi järgneval kuul.

Muudetud mittetulundustegevuse toetuse andmise korraga saab alates septembrist tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee/vabauhenduste-toetuse-taotlus.

Küsimuste korral võtke palun ühendust: arendusspetsialist Ave Lääne, tel 5749 3555, e-post ave.laane@torivald.ee.

Kogukonnakeskuste toetamiseks on uus kord

Tori vallavolikogu võttis vastu määruse kogukonnakeskuste mittetulundustegevuse toetuse taotlemiseks ja kasutamiseks, mis hakkab kehtima 1. septembrist 2025.

Kogukonnakeskuse all mõeldakse mittetulundusühingut, mille põhitegevus on kogukonna ja/või külalaliikumise arendamine ning kodanikualgatuse ja ühistegevuse aktiveerimine.

Seni taotlesid kogukonnakeskused toetust üldise mittetulundustegevuse korra alusel, mis ei arvestanud kogukonnakeskuste eripärasid. Nüüd on tingimused täpsemad ja läbipaistvamad, et tagada toetuse jõudmine aktiivsetesse ja kogukonda teenivatesse keskustesse.

Toetuse määramisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

1. kogukonnakeskuse hoone asub ajalooliselt välja kujunenud küla keskuses ning on oluline keskuskoht vähemalt kolmele ümbritsevale külale;
2. kogukonnakeskuse lähiümbruses (6 km raadiuses) peab elama

3. vähemalt 350 elanikku ning mõistlikus kauguses ei pakuta avalikke teenuseid;
3. mittetulundusühing on vähemalt 3 aastat olnud antud kogukonnas tegevuste eestvedaja;
4. kogukonnakeskus on avatud vähemalt 30 tundi nädalas ning 9 kuud aastas;
5. kogukonnakeskus pakub huviringe nii noortele kui ka täiskasvanutele;
6. kogukonnakeskus korraldab aastas vähemalt 3 kogukonnale mõeldud sündmust, millest teavitab avalikkust vähemalt 2 nädalat enne ürituse toimumist;
7. kogukonnakeskusesse on loodud või luuakse keskust administreeriva töötaja töökoht;
8. kogukonnakeskus peab teenima aastas omatulu vähemalt 5% eraldatud toetusest. Omatulu all mõeldakse kõiki tulusid, mida kogukonnakeskus teenib oma tegevuse kaudu ise, väljapool vallavalitsuse eraldatud toetust;
9. taotluses märgitud tegevused vastavad toetuse andmise eesmärgile;
10. tegevuse mõju kogukonna koostööle ja kaasamisele (sh vastamine kogukonna ootustele);
11. kogukonnakeskus viib ühe kor-

ra aastas läbi kogukonna kaasamiskoosoleku, mille raames korraldatakse küsitlus kogukonna ootuste ja rahuolu välja selgitamiseks. Küsitlus peab olema vormistatud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Toetuse suurus ja kasutamine

Toetust saab kasutada hoone majandamiskuludeks, avalike teenuste pakkumiseks, ühe töötaja palgakuudeks, huviringide tegevuseks ning muude eelnevalt kokku lepitud kulude katmiseks. Üldjuhul on maksimaalne toetussumma 40 000 eurot aastas, erandkorras võib vallavalitsus määrata piirmäärast suurema toetuse.

Uus kord aitab tagada, et valla tugi jõuab just nendesse keskustesse, mis hoiavad ja arendavad kogukonnaelu kõige paremini.

Kogukonnakeskustele mittetulundustegevuse toetuse andmise korraga saab alates septembrist tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee/kogukonnakeskuste-toetus.

Küsimuste korral võtke palun ühendust arendusspetsialist Ave Läänega, tel 5749 3555, e-post ave.laane@torivald.ee.

KOP KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM

SÜGISVOOR ON PEAGI AVATUD!

TAOTLUSI SAAB ESITADA KUNI

1.10.25 KELLA 16:30

ROHKEM INFOT JA JUHISED

ARENDUSKESKUS.EU/KOP

PÄRNUMAA
OMAVALITSUSTE LIIT

Kohaliku omaalgatuse programmi sügisvoor avatakse oktoobris

Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

Rahastatakse projekte, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmist ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevdamisse, tõhusama koostöö tekkesse ja ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse. 2025. aasta Pärnumaa KOPi sügisvooru rahaline maht on 50 877,62 eurot.

Toetuse taotlejaks saavad olla avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, mille asutajaks ega liikmeks ei ole kohaliku omavalitsuse üksus ega riik. Täpsemad taotleja, taotluse ja abikõlblike kulude tingimused on kirjas programmi määruses. **Kõik vajalikud materjalid, sh õpetusvideod, leiab Pärnumaa arenduskeskuse kodulehelt arenduskeskus.eu/kop.**

Pärnumaal tegeleb nii projektide sisulise nõustamise kui menetlemisega vabähenduste konsultant Karoliine Aus. Ta on ritta pannud seitse soovist, et taotluse kirjutamine kulgeks sujuvalt.

1. Enne taotluse kirjutamist tutvu määruse paragrahviga 10, et veenduda, kas sobid taotlejaks. Samuti kontrolli, kas teie ühingu põhikirjast tuleb välja, et tegutsete avalikes huvides ning oma piirkonna huvides.
2. Kontrolli, et avasid õige meetme taotlusvormi, sest valele taotlusvormile täidetud projektid loetakse mittevastavaks. Määruse paragrahv 14 lõige 6 toob välja veel olukordi, kus projekt loetakse mittevastavaks ja hindamisele ei saadeta.
3. Projekti kirjutades ava ka selgitavad infoväljad (väike küsimärk tekstikasti kõrval). Seal on abistavaid lisaküsimusi, mis tagavad selle, et hindajad saavad kõik vajaliku info tekstist kätte.
4. Programmis toetatakse tegevusi, mis on otseselt seoses programmi eesmärgiga: tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Pea meeles, et projekti eesmärk ei ole tegevus, vaid siht!
5. **Projekti abikõlblik periood on 1.10.25–1.10.26**, ärge märkige taotluses muud perioodi, isegi kui plaanite tegevused kiiremini lõpetada. Sellegipoolest tasub arvestada, et kui teil pole võimalik omavahenditest kõiki kulusid katta, tasub tegevuste alustamiseks ära oodata hindamiskomisjoni otsust, mis tuleb hiljemalt detsembri keskpaigaks.
6. Enne eelarve koostamist, loe määruse paragrahve 7–9. Seal on välja toodud, et omafinantseering peab olema vähemalt 10% abikõlblikest kuludest. Samuti on välja toodud, millised kulud on ja ei ole abikõlblikud.
7. Kui oled projekti valmis kirjutanud, selle vastavust määruse ja hindamiskriteeriumitega võrrelnud, on soovituslik võtta ühendust konsultandiga, kes projekti sisu üle vaatab ja vajadusel suunised annab. **Kuid konsultandiga tuleb võtta ühendust enne projekti esitamist!**

Kontakt: Karoliine Aus, karoliine@parnumaa.ee, 5307 6570.

Allikas: Pärnumaa arenduskeskus

Kui suhtest kaob särts...

... ja su süda kuulub uuele vestluskaaslasemale, too vana aparat elektroonikaseadmeid müüvasse kauplusesse või jäätmejaama. Vanad patareid ja akud tagasta kauplusesse. Aitame neil minna väärikalt uuele ringile.

MAAILMA-KORISTUS-PÄEV SEPT 20

VAATA LÄHEMALT: maailmakoristus.ee/elektronika

KESKKONNA-INVESTERINGUTE KESKUS
BRITISH COUNCIL
EES-Ringlus

Maailmakoristuspäev kutsub koguma väikeelektroonikat, patareisid ja akusid

Maailmakoristuspäev kutsub kõiki eesti-maalasi, ettevõtteid ja organisatsioone panustama – kas koristades oma koduko-ha loodust või kogu-des kokku ning viies jäätmejaama seisma jäänud ja/või katkise väikeelektroonika.

20. septembril juba kahek-sandat korda toimuv maail-makoristuspäeval pööratakse tänavu lisaks traditsioonilisele prügi korjamisele erilist tä-helepanu väikeelektroonika, patareide ja akude ohutule

kogumisele.

Abiks kogumise ja koristuse korraldajale

- Korista enda lähiümbrust: sobivad pargid, rannad, metsad, kalmistud.
 - Taaskasuta kotte (nt vanad leiva- või poekotid).
 - Kogu väikeelektroonika ja patareisid eraldi kasti või märgistatud anumasse ning vii jäätmejaama.
 - Registreeri koristus või kogumiskoht www.maailmakoristus.ee.
 - Küsimuste korral kirjuta info@maailmakoristus.ee.
- Allikas: maailmakoristus-päeva Eesti tiim**

Eterniidi kogumisringile registreerimine

Vallavalitsus korraldab sügisel taas eterniidi kogumisringi.

Registreerudes tuleb kirja panna oma nimi, kontaktandmed (aadress, telefon, e-posti aadress) ja eterniidijäätmete kogus (1 m² eterniiti kaalub umbes 16 kg).

Eterniidi üleandmine toimub kinnistult ja autole peab olema tagatud juurdepääs. Eterniit tuleb paigutada alusele, et seda saaks tõstetukiga autole laadida. Väiksema koguse puhul peab omanik ise olema valmis eterniiti autosse laadima.

Täpsem ajagraafik ja vastuvõtutingimused lepitakse registreerunutega personaalselt kokku.

REGISTREERIMINE

Eterniiti võetakse vastu ainult eraisikutelt, kelle elu-koht rahvastikuregistris on Tori vald. Eterniidi üleandmiseks tuleb registreerida hiljemalt

19. septembriks e-posti teel janne.soosalu@torivald.ee või telefonil 525 3929. Maksimumkogus ühe majapidamise kohta on 3 tonni.

Pärnumaa kauneim kortermaja asub Sindis

Maakonna kaunimate kodude valimisel osutus silmapaistvaimaks kortermajaks Sindis Jaama tn 3 asuv elamu, mis möödunud aastal tunnistati Tori valla kauneimaks kortermajaks.

Eelmise sajandi 1940ndatel ehitatud väike, kaheksa korteriga maja on nüüd korralikult renoveeritud, selle ette on rajatud pilkupüüdev haljasala muru ja lilleklum-pidega.

Hoone hakkab silma juba tänavalt, kuid tõeline ilu paljastub hoovi astudes. Öueala planeering on hoolikalt läbi mõeldud, sujuvalt on ühendatud dekoratiivsus ja funktsionaalsus. Laitmatult hooldatud muruvaiba üht serva ääristab värviküllane istutusala, kus erksatele õitele pakuvad rahulikku tausta okaspuud ja hostad. Hoovi teist serva piirab lilleamplite ja potitaimedega kaunistatud kõrvalhoone, väikesele pin-nale mahuvad ära parkimis-kohadki.

Õuel hakkavad silma deko-ratiivelemendid ja lillekastid, mis on valminud korteri-ühistu esimehe Inessa Golo-vanova eestvedamisel ja tema abikaasa abiga. Seejuures on eelistatud taaskasutatud

Pärnumaa kauneim kortermaja asub Sindis Jaama tänaval.

Fotod: Piia Salundi ja Kärt Linder

Dekoratiivelemendid on majaelanike endi kätetöö.

materjale. Keskkonnasõbra-liku lahendusena kasutatakse taimede kastmiseks vihma-vett, mida kogutakse iseteh-tud süsteemi abil.

Tori vallast oli Pärnumaa kaunima kodu tiitlile nomi-neeritud veel Tammistes Kummeli 13 asuv eramu. Maakonna kauni kodu kon-kurssi korraldatakse Pärnu-maa omavalitsuste liidu eest-vedamisel.

Koostanud Piia Salundi

Akud ja vanad seadmed: kuidas vältida tulekahjusid ja hoida keskkonda?

Päästeameti andme-tel põhjustavad akud ja neid sisaldavad seadmed, sealhulgas e-sigaretid, Eestis igal aastal ligi 30 tulekah-ju – need leiavad aset kodudes, prügiautodes ja jäätmejaamades.

Ka Tori vallas on tänavu olnud juhtumeid, kus tulekahju on saanud alguse just akust. Lisaks tuleohule kujutavad akud ja patareisid ohtu ka keskkonnale: prügilates lagunedes võivad neis sisalduvad ained leostuda põhjavette ning seda reosta-da.

Vanades elektroonika-seadmetes (sh laadijad, USB-kaablid, kõrvaklapid, puldid, akupangad, män-guasjad, elektrilised hambaharjad, nutikellad, tööriis-tad jne) leidub väärtuslikke materjale – metalle ja taas-kasutatavat plasti –, mida saab ringlusse võtta ainult juhul, kui seadmed kogu-takse eraldi ning suunatakse õigesse käitlusse. Kui need satuvad olmeprügi hulka, lähevad need ressursid kaotsi ja taaskasutus muutub või-matuks.

Ohutu kasutamise soovitused

Et vähendada aku- ja aku-seadmetest lähtuvaid tulekahjuriske:

- lae seadmeid ruumis, kus on suitsuandur, et tulekahju oleks võimalik kiiresti avastada;
- väldi laadimist evakuatsiooniteedel, nagu koridorid;
- kasuta vaid seadmele sobivat akut ja laadijat ning järgi tootja juhiseid;
- väldi ülekuumenemist, näiteks ära lae seadmeid otsese päikese käes või tuleohtlike materjalide läheduses;
- ära jäta seadmeid ööseks laadima – öised tulekahjud on eriti ohtlikud, kuna reageerimisaeg on pikem;
- pärast laadimise lõppu eemalda laadija pistiku-pesast;
- ära modifitseeri akut ega seadet ise – see võib põhjustada ohtliku lühise või plahvatuse;
- ära kasuta kahjustatud akut (silmnähtavalt paisunud, esineb vedelikulekkimist või ebatavalist oksüdatsiooni, aku eemaldamine on raskendatud või võimatu, aku kuume-

neb ebatavaliselt laadimi-sel või kasutamisel, laeb aeglaselt, ei lae üldse või tühjeneb kiiresti).

Kuhu viia vanad akud ja elektroonikaseadmed?

Kõik katkised või oma eluea lõppu jõudnud seadmed, akud ja patareisid tuleb viia selleks ettenähtud kogumis-kohtadesse:

- Sindi kogumispunkt – Pärnu mnt 24;
- Paikre sorteerimisjaam – Pärnu, Raba tn 39;
- Põlendmaa prügil.

Vana kodutehnikat ja aku-sid saab ära anda ka sügiseti korraldataval ohtlike jäätmete ja koduelektroonika kogu-misringil.

Lisaks:

- kui ostad uue seadme, peab kauplus tasuta vastu võtma vana, samalaadse seadme;
- kui elektri- ja elektroonikaseadmeid müüva kaupluse müügisaal on vähemalt 400 m², peab kauplus vastu võtma ka väikeseid seadmeid (kuni 25 cm), isegi kui sa ei osta midagi;
- kui lähim kogumispunkt asub rohkem kui 10 km kaugusel, peab elektroo-

nikatoote müüja vastu võtma vana seadme ka ilma ostuta;

- kõik akude ja patareide müügikohad peavad vastu võtma ka vanu akusid ja patareisid.

Mida saad teha sina?

- Ära kogu koju seisma vanu akusid.
- Kasuta akusid ja laadijaid ohutult.
- Ära viska akusid, patareisid ja koduelektroonikat segaolmeprügisse – vii need jäätmejaama või poodi.
- Kasuta kogumiskaste suuremates toidupoodides, elektroonikakaup-lustes või tanklates.
- Soovi korral loo oma töökohta, kooli või kogu-konda kogumispunkt.

Taaskasutus = puhtam keskkond

Taaskasutamine aitab vähendada vajadust uute loodusvara-de järele ja piirab reostust. Vii suured seadmed jäätmejaama ja väikesed seadmed elektroonikapoodi või anna üle ohtlike jäätmete kogumisringil.

Jaga seda infot oma pere, sõprade ja naabritega – teadlikkus aitab ennetada tulekahjusid ja hoida loodust!

Tori kodukohvikute öö

ARGO JUSKE

TORI VALLA KULTUURI-
KESKUSE KUNSTNIK-
KULTUURIKORRALDAJA

Ilus soe Tori kodu-
kohvikute öö sai jälle
teoks tänu teile, koh-
vikupidajad.

Virula 2 parkimisplatsil oli ennast taas sisse seadnud kohvik Romula. Pakkumisel oli palju head ja paremat, mida sai kenal istumisasal nautida. Tehnikanäitus huvitas nii suuri kui ka väikesi, kõike sai katsuda ning ka ronida sees ja väljas. Juba kolmandat aastat järjest oli kõigil võimalus sodida tibu auto täis.

Selja vana koolimaja tagahoovis meelitas külalastajaid kohvik Põmaki, kus pakuti seljankasuppi ning palju muud teemakohast sööki ja

Pritsukuuri kohvik.

Fotod: erakogu

Levikivi tallikohvik.

jooki – sõduri amps, kindrali maius jne. Joogipoolisest löi laineid mustast püssirohust *lemon* granaat. Avati pidulikult näitus „Selja kooli tee“ ja kell 22 näidati välikinos humoorikat Eesti kultusfilmi „Malev“.

Mannares toimetas MT Koduloomaia kohvik, kus maitsvate salatite ja küpsetiste

saatel oli huvitav nautida erinevate koduloomade ja lindude askeldamisi. Hanepere hoidis kõigel silma peal ja kui miskit ei meeldinud, siis anti ka sellest märku. Toimus garaažimüük ja kel oli soovi, sai proovida ratsutamise kunsti.

Levikivi tallikohvikus jäi lihtsalt aeg seisma. Imelised magusad hõrgutised ja noor-

peremehe grillitud liha mait-
ses imehästi.

Pritsukuuri kohvikus püüdsid pilku põnevad kokteilid. Kõhu sai kenasti täidetud erinevate grillitoodete ja mõnusat küpsetistega.

Suur tänu külalastajatele, kes te leidsite tee meie kodukohvikutesse! Mõnusa kohtumiseni 2026. aastal.

Sauga kodutütred ja noorkotkad osalesid maakondlikus suvelaagris Kõveri puhkekeskuses

MARGIT LOTT

NOORTEJUHT

31. juulist kuni 2. augustini toimus Kõveri puhkekeskuses Pärnumaa kodutütarde ja noorkotkaste maakondlik suvelaager, kus osalesid ka Sauga rühma noored.

Kolm päeva möödusid tegusalt, pakkudes osalejatele uusi kogemusi, praktilisi oskusi, loovust ja sõprust looduse rüpes.

Esimene päev kulus laagri ülesehitamisele, telgid pandi püsti ja territoorium kujundati koduseks. Avaristus andis laagriale ametliku stardi ning kohe pärast seda suundusid noored esimestesse tegevuspunktesse, kus sai end proovile panna nii füüsilistes kui ka vaimsetes ülesannetes. Seiklus sai korraliku hoo sisse ja laagrimelu oli käima lükatud.

Teisel päeval algas hommik reipalt ühise võimlemisega, mis äratas meeled ja kehad uueks tegusaks päevaks. Seejärel jätkus päev mitmekesiste tegevuspunktidega: tantsiti ja õpiti rütm

Sauga rühma kodutütred ja noored kotkad (vasakult):

Heliis Jasmina Ardel, Miia-Marii Valgepea, Artur Soovik, Kristofer Väina, Sander Reinumäe.

Pikutab Parker Pärn.

Foto: Margit Lott.

tajuma, venitati ennast korralikult Striidikoolist külla tulnud treeneri juhendamisel, võisteldi teate- ja pallimängudes, puhati lebonurgas, osaleti tuletõrjeolümpial, matkati looduses, ehitati vee- paate, lasti täpsust *airsoft*'is ning lahendati aktiivseid mõtteülesandeid. Samuti katsetati geopeitust, mängiti lipumängu, lennutati droone ja mängiti *spikeball*'i.

Kolme laagripäeva jooksul kandsid toilustamise eest hoolt naiskodukaitse liikmed, kelle soe hoiak ja pühendumus löid laagris turvalise ja koduse õhkkonna. Nende valmistatud toidud polnud mitte ainult maitsvad ja toit-

vad, vaid töid igal söögikorral kokku rõõmsa, ühtse ja tänuliku laagripere, andes noortele vajalikku energiat tegusateks päevadeks.

Viimasel, kolmandal päeval pandi proovile noorte loovus ja koostööoskused. Kõik grupid said Kalevipoja eeposest ühe peatüki ning nende põhjal valmis 14 eriilmelist lühinäidendit, mis etendati kogu laagrirahvale. Viimase, humoorika ja kaasahaarava näidendi esitasid noortejuhid ise, pakkudes lõbusat ja südantsoojendavat lõpetust. See oli loominguline ja mõnus päev, mis pani laagri meelde jääva punkti.

Lisaks tegevustele ja prog-

rammile oli laagri vältel tunda ütehoidvat vaimu ning koostööd noorte ja juhendajate vahel. Eriliseks elamuseks kujunes kohtumine motoklubiga Geri & Freki MCC Pärnu, kes tulid viimase päeva pärastlõunal külla koos oma mootorrattastega. Noored said uudistada motikaid, esitada küsimusi ning julgemad tegid koos kogenud sõitjaga ka väikese ringi.

Laager Kõveri puhkekeskuse metsade vahel pakkus Sauga noortele väärtuslikke kogemusi, olles ühtaegu hariv, arendav ja innustav. Koju naasti uute teadmiste, oskuste ja positiivsete emotsioonidega.

Hei, taaskasutaja sintlane – see info on sulle!

13. septembril kell 10 kuni 14 toimub taas Sindi hoovimüügipäev ja täika.

Kõik soovijad saavad avada kauplemiseks oma koduaiad. Kauplema on oodatud nii eramajade omanikud kui ka Sindi kortermajade elanikud. Sindi keskvaljakule kaupluse Coop kõrvale tekib taas kirju laadaplats! Müüdava kauba nimekiri ei ole piiratud, kuid pakendatud ja/või uut turukaupa müüa ei lubata. Oma kauba ja müügikoha reklaamimine ning kujundamine jääb igaühe enda fantaasia piiridesse!

Registreeruda saab kuni 5. septembrini.

Selleks saada palun e-kiri aadressile kristel.reinsalu@torikultuur.ee, kuhu kirjutada:

- mis kaupa müüd;
- müügikoha aadress;
- esindaja nimi, e-post ja telefoninumber;
- müügikoha reklaamplakat (kui on ja kui soovid meie poolt tehtavat reklaami).

Kiirustage, armsad taaskasutajad, kuna keskvaljaku müügi-kohtade arv on piiratud!

Vihma korral keskvaljakul müüki ei toimu.

Vallavalitsus ootab tunnustamisettepanekuid

Tori vallavalitsus ootab taotlusi valla kodanike ja ettevõtete tunnustamiseks.

Tori valla aukodaniku nimetus antakse vallapoolse austusavaldusena üksikisikule, kelle elutöö, tegevus ja isiklik eeskuju majanduse, kultuuri, hariduse, spordi, sotsiaal- või mõnes muus valdkonnas on pikema perioodi vältel silma paistnud erilise tulemuslikkusega ja kes on mõjutanud oluliselt Tori valla arengut. Aukodaniku kandidaatide kohta võivad ettepanekuid teha volikogu liikmed, vallavalitsus ja vallavanem. Vähemalt kahekümne allkirjaga on õigus ettepanek esitada vallakodanikel, valla hallatavatel asutustel, vallas tegutsevatel ettevõtetel, liitude, seltsidel, seltsingutel ja klubidel.

Ettepanekuid aasta ettevõtte aunimetuse kandidaatide kohta võivad esitada volikogu ja vallavalitsuse liikmed.

Kõik füüsilised ja juriidilised isikud võivad esitada kandidaate järgmiste aunimetuste omistamiseks:

- aasta tegija (füüsiline või juriidiline isik või kollektiiv, kes oma tööalase või ühiskondliku tegevusega on silma paistnud mõne valdkonna edendamisel, tõstnud valdkonna mainet või toonud valdkonnale tuntuks);
- aasta noor (noor vanuses 7-26 eluaastat või vallas tegutsev noortekollektiiv, kelle töö, tegevus või saavutused on olnud teistele noortele eeskujuks ja motivatsiooniks);
- aasta haridustöötaja, sh huviharidusvaldkonna töötaja (isik, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud laste ja õpilaste kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks ning kelle tegevus on positiivselt mõjutanud haridusvaldkonna ja Tori valla arengut);
- aasta noorsooalvaldkonna tegija (noorsootöötaja, huvi- või ringijuht, treener või muu noortega tegelev isik, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks ning kelle tegevus on positiivselt mõjutanud noorsooalvaldkonna ja Tori valla arengut);
- aasta sotsiaalvaldkonna edendaja (sotsiaalvaldkonnas või sellega seonduvas valdkonnas tegutsev isik, kes on oma tööalase või ühiskondliku tegevusega panustanud valdkonna arendamisse);
- aasta kultuuriedendaja (füüsiline isik või kollektiiv, kes on pälvinud kultuuriavallikkuse tähelepanu või on silmapaistvalt hästi esinenud erialastel konkurssidel ja aidanud kaasa Tori valla kultuurielu edendamisele);
- aasta sportlane (üksikisik või võistkond, kes on esindanud valda ning saavutanud vabariiklikel või rahvusvahelistel suurvõistlustel märkimisväärsed tulemused);
- aasta spordiedendaja (spordivaldkonna aktivist, treener või juhendaja, kes on panustanud Tori valla sporditegevuse edendamisse).

Ettepanekud koos põhjendusega palume esitada kirjalt kult hiljemalt 15. septembriks, aasta haridustöötaja ja noorsooalvaldkonna tegija aunimetuste andmise ettepanekud hiljemalt 1. septembriks e-posti aadressil tori@torivald.ee või postiaadressil Pärnu mnt 22, Sindi, Tori vald, 86703 Pärnu maakond.

Rohkem infot valla kodulehel www.torivald.ee/ Üldinfo / Tunnustused.

Tori vald maksab koolitee alustamise toetust

LIINA LELOV-AASMAA

LASTEKAITSENÕUNIK

Tori vald maksab esimesse klassi minevatele lastele koolitee alustamise toetust 150 eurot lapse kohta. Toetust makstakse esimesse klassi astuva taotluse alusel. Toetus määratakse juhul, kui lapse elukoha andmed rahvastikuregistris on esimesse klassi astumise aasta 1. augusti seisuga Tori vallas. Taotlusi hakatakse menetlema pärast 1. augustit ja väljamakseid tehakse jooksvalt vastavalt laekunud avaldustele. Toetust on võimalik taotleda lapse esimesse klassi astumise kalendriaasta lõpuni.

Taotluse saab lapse vanema või lapse seadusliku esindaja täita valla kodulehel iseteeninduses või blanketil: www.torivald.ee/ Teenused ja toimingud / Sotsiaal / Koolitee alustamise toetuse taotlemine. Iseteeninduses on toetust võimalik taotleda 1. augustist 31. detsembrini ja selle kaudu saadetud taotlused registreeritakse automaatselt, blanketil täidetud taotlused saata e-posti aadressile tori@torivald.ee või liina.lelovaasmaa@torivald.ee. Pabertaotlusi võtavad vastu sotsiaaltöötajad või lastekaitsetöötajad.

Info: lastekaitseenõunik Liina Lelov-Aasmaa, tel 5368 2558, e-post liina.lelovaasmaa@torivald.ee.

Tori sotsiaalmaja – 20 aastat hoolivust, kogukonda ja koostööd

Tori südames seisab kahekorruline hoone, mis peidab endas midagi enam kui lihtsalt asutus. See on kodu, päevakeskus, tugipunkt ja kogukonna süda. Tori sotsiaalmaja tähistab tänavu 20. tegutsemisaastat, olles selle aja jooksul muutunud paljude inimeste jaoks asendamatuks osaks igapäevaelust.

Algselt oli 1937. aastal valminud maja kohaliku arsti ja ämmaemanda tööpaik. Aegade jooksul on siin olnud haigla ja muuseum, ent 2005. aastal leidis hoone uue rolli sotsiaalmajana, mis toetab, ühendab ja loob võimalusi siis, kui elu keeruliseks läheb. Esialgne visioon tuli vallavanem Enda Lingi, humanitaarõuniku Pille Usina ning sotsiaaltöötajate Silvi Pooli ja Erika Nõmme koostöös, kes nägid vajadust paiga järele, kus elanike heaolu toetamine toimuks inimlikult, kohalikul ja jätkusuutlikult.

Esimesed aastad olid pühendatud põhistruktuuride loomisele: eluasemeteenus, päevakeskus, erihooletandeteenused ja personali värbamine ning kogukonna usalduse võitmine. 20 aasta jooksul on sotsiaalmajas olnud töötajad, kes on olnud kohal aastaid, kandes edasi teadmisi, empaatiat ja professionaalsust: Silvi Pool, Erika Nõmm, Eha Säde, Tiia

Esimese arstimaja 75. juubelisünnipäev 2012. aastal.

Fotod: Tori sotsiaalmaja

Maripuu, Marianne Okas, Jagne Kraav, Maigi Loite, Aleksandra Otšik, Signe Martinson, Raivo Talviste ja Toomas Salus. Paljud neist said kogukonna poolt tuntuks mitte ainult ametinimetuse kaudu, vaid kui inimesed, kelle juurde pöörduti keerulistel hetkedel.

Olulisel kohal oli ka vabatahtlike võrgustiku loomine, tänu millele sai sündmusi ja lisatuge pakkuda laiemalt, kui võimaldasid ametlikud ressursid. Vabatahtlikud on olnud selgroog, nad on annetanud sadu tunde, mis vastaksid sotsiaalteenuste eelarvelisest väärtusest kordades suuremale panusele. Toredade tegemiste taga on inimesed, kes aastaid oma aja ja empaatiaga panustasid: Lille-Öie Joosepson, Vaike Viileberg, Liivi Tõnis-

saar, Aadi Saar, Aneli Toht, Kadi Kask, Kerli Kirsipuu, Juta Olviste, Marju Mitt, Ülo Soomets, Leida Ilves, Helju Rohtsalu, Kaire Parts, Merike Teder, Sirje Soovik, Andra Sõmer, Helin Mugamäe ja paljud teised. Vabatahtlike püsimine aastate jooksul on rajanud kestvaid sõprussideid ja näidanud eeskujut kogukonna kaasamisel. Just vabatahtlike kaasamise eest pälvis Tori sotsiaalmaja Eesti Vabariigi presidendi tunnustuse. President rõhutas, et vabatahtlikud on kogukonna hing ja nende kaasamine teeb sotsiaalteenused inimlikumaks ning elavamaks. „Sellised algatused nagu Tori sotsiaalmaja annavad eeskujut kogu riigile, kuidas hoolida ühiskonna kõige haavatava-

matest liikmetest väärilt ja südamega,“ kõlas tunnustus.

Samavõrd oluline on kultuur. Tori sotsiaalmaja ja valla toel on saanud harjumuseks teatripäevad, kontserdid, filmivaatamised jne, kuhu kaasatakse kõiki – nii elanikke kui eakaid ja erivajadustega inimesi. On korraldatud ühis-käike kontsertidele, tähistatud rahvuspuhi, vaadatud vanu Eesti filme ja kutsutud esinema kohalikke pillimehi ning kooli- ja lasteaialapsi. Iga üritus on rohkem kui kultuur – see on koosolemine ja kogukonnatunne. Koostöö kohalike ettevõtete ja asutustega on olnud eluliselt oluline, näiteks Pärnumaa lasterikaste perede liit, naisseltsing Lained, eakate klubi Kanarbik jne. Partnerlus tõi kaasa ressursse, tead-

Vabariiklikul teatripäeval 2021. aastal.

Lenduri pingi avamine, pildil naisseltsing Lained 2018. aastal.

mis ja ulatuslikuma haarde. Tori sotsiaalmaja hoidis silma peal vananeva elanikkonna vajadustel: huviringid, sotsiaalsed koosviibimised, liikumisrühmad, reiseid ja ürituste sari „Eakate mõnusad lõunatunnid“ aitasid vähendada üksindust ning säilitada elukvaliteeti. Paljud eakad nimetavad maja oma teiseks koduks, kuhu tulla nii abi kui ka seltskonna järele.

Tori sotsiaalmaja seadis eesmärgiks siduda erinevad põlvkonnad. Perepäevad, talgud, laagrid, lastekaitsepäevad, õppekäigud, koduste koolie-likute ja beebiring ning liikumis- ja loovtegevused loid sil-lad noorte ja vanemate vahel. Lisaks pakuti ennetavaid tegevusi ning tugivõrgustikke,

et paremini hakkama saada. Kogu kaks aastakümnet on olnud muutuste aeg: uute vajaduste tekkele vastamine, hoone järkjärguline kohandamine ja teenuste arendamine. Tori sotsiaalmaja suutis jääda asjakohaseks ka muutuvate sotsiaalsete ja majanduslike tingimuste taustal, kaasates noori, perekondi ja eakaid ning mängides rolli kriiside (nt pandeemiade või majanduslike pingete) ajal kaugtoetusega.

Tori sotsiaalmaja pärand seisneb inimestes, kes on andnud ja saanud – emotsioonides, toetuses, väikestes igapäevastes kohtumistes, mis on muutnud elu.

Tänades, Ave Aaslaid, Tori sotsiaalmaja juhataja 2009–2025

15. Tori Põrgu triatlon

ANDRA SÕMER
TORI SPORDIKLUBI

13. juulil Tori alevikus toimunud 15. Tori Põrgu triatlonil osales kokku 60 sportlast. Kavas olid erinevad võistlusklassid lastele, noortele ja veterani-dele.

Populaarseimaks võistlusformaadiks osutus esimest korda kavas olnud juubeli teatetriatlon, kus üks võistkonnaliige ujus, teine jooksis ja kahekesi koos sõideti kanuuga. Lisaks sportimisele oli osalejatel võimalus külastada haabjakoda ja proovida ka ise haabjasõitu. Taali vabatahtlikud päästjad ja MTÜ Pärnumaa Märjad Käpad demonstreerisid vetelpäas-te töövõtteid ja -vahendeid.

Tori spordiklubi tänab kõiki vabatahtlikke abilisi, toetajaid, koostööpartnereid, võistlejaid ja publikut.

Suur aitäh: Tori vallava-litsus, Pärnumaa spordiliit,

Laste duatloni start.

Foto: Ülo Soomets

Tori valla kultuurikeskus, Tori Matkakeskus, MTÜ Eesti Veeohutus, Eesti Punase Risti Pärnumaa selts, Coca-Cola HBC Eesti AS, OÜ Sookolli söögituba, Matogard OÜ, Klaara-Manni puhke- ja seminarikeskus, Agme-

ral OÜ, Tori Timber OÜ, Taali vabatahtlikud päästjad, MTÜ Pärnumaa Märjad Käpad, MTÜ Haabjakoda, Raivo Remont OÜ, Levikivi OÜ, OÜ Mäeoja Talu, Tiia Saar keraamika, Janeli, Pille, Katrin, Piret, Oskar, Kalev,

Mait, Kadi, Karolin, Renner, Mairold, Mart, Kalle, Ahto, Aaron, Arko, Marwin Joseph, Mathias Jesper, Reti, Janika, Markko, Juta, Anne, Ülo.

Rohkem pilte Tori spordiklubi Facebooki lehelt.

TULEMUSED

Tüdrukute duatlon:

- Kirsi Lumberg 1.37,86;
- Els Didier 1.48,15;
- Noora-Lee Vaher 2.00,80.

Poiste duatlon:

- Arto Didier 1.13,49;
- Romet Kaljur 1.25,49;
- Robin Kaljur 1.38,58.

Naiste triatlon:

- Maria Laur, Piret Veskimägi 18.01,01;
- Malle Ellam, Mari-Liis Kaljur 19.19,66.

Naisveteranide triatlon:

- Piret Laas, Ave Tõlp 17.17,00;
- Angela Toht, Helen Viira 18.40,65.

Meeste triatlon

- Marwin Joseph Virkus, Marek Haller 13.48,01;
- Tõnu Endrekson, Robin Endrekson 15.39,30;
- Olavi Lumberg, Rasmus Puudersell 18.07,90.

Meesveteranide triatlon:

- Gundo Roosve, Märt Kunnus 13.55,09;
- Madis Pool, Marek Jürjoja 17.44,70.

Segapaaride triatlon:

- Anne Vaisma, Kristjan Lepa 14.33,09;
- Kadi Ruumet, Mait Ruumet 14.52,64;
- Tiina Tali, Anti Kuusk 15.22,46.

Neidude teatetriatlon:

- Maria Kaljur, Liis-Marie Kaljur 16.30,37.

Juubeli teatetriatlon.

- Renner Ruumet, Mait Ruumet 12.24,19;
- Jakob Ergezinger, Johannes Ergezinger 12.37,97;
- Ahto Saar, Arko Saar 12.51,61.

24. SEPTEMBRIL KELL 13
ARE HUVIKESKUSES

KOGUKONDLIK ÕPISÜNDMUS

ÕPIME LUGUDEST

Lugusid elust enesest tuleb täiskasvanutele jutustama muinasjututataat JAAK KÄND

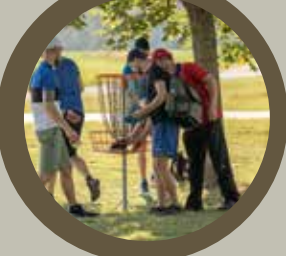
www.tammistesc.ee

Ootame jalgpalli treeningutele Tammistesse ja Saugasse
lapsi sünniaastaga 2011-2019

Tammiste Jalgpalliväljakul
esmaspäeviti,
teisipäeviti ja neljapäeviti
alates kella 16:00 Sauga Põhikooli
staadionil neljapäeviti
16:30

Kohtume trennis!

KUUMAKSE:
35€

13.09.2025
algusega kl 11.00

TORI VALLA LAHTISED MV DISCGOLFIS 2025

- Divisionid: avatud, harrastajad, naised, noored (15 a. k.a.)
- Formaat: Mängitakse Tori discgolfi pargis 2+2 ringi spetsiaalselt selleks võistluseks kavandatud rajal.
- Registreerumine:
<https://discgolfmetrix.com/3195577>
- Autasustamine: Iga divisioni 3 parimat saavad autasustatud temaatilise meenega.

Korraldajad: Tori Spordiklubi, Discgolfi klubi Albatross
Toetab: Tori Vallavalitsus

+372 51 988 327 ahtosaar74@windowslive.com

Tori Rahvamajas

10.10.2025
kell 20.00

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

LÕIKUSPIDU

Tantsuks mängib Raen Väikene

Pilet eelmüügist 10.- (kuni 3. oktoober)
Kohapealt ostes 15.-

Info ja laudade broneerimine argo.juske@torivald.ee
Maja poolt kohv, lauapealse eest hooldab igaküls ise.

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

NÄITUS

PRUUT ja PITS

Pulmad Torts!

1.09 - 1.10.2025 1.06 - 31.08.2026

kl 12-20

Teater TRET esitleb

Neil Simon

VEIDER PAAR

Tolkija: Hannes Villenöör

Etendus TORI RAHVAMAJAS

Osades: Piret Dreisann, Kristi Tohv, Marge Anai, Annika Para, Annikki Poom, Klaarika Lesets, Eha Säde, Ave Aalaid, Kristjan Kullerkan ja Margus Uain

Etendus on kaheksa vaatusena ning kestab 2 tundi ja 30 minutit (koos vahetajaga).
Esietendus: 13. juuni 2024

Pühapäeval,
26. oktoobril 2025
kl 16

Viimast korda!

Pilet 10.- Avatud on teatrikohvik!

Piletid müügil tund enne algust kohapeal.
Broneerimine: tret.broneeringud@gmail.com
Info 5883 6557

Teater TRET

Tori rahvamajas

kolmapäeval,
1. okt. 2025
kell 19

RAHVUSVAHELISE MUUSIKA-PÄEVA

TÄHISTAMINE IMELISE SALONGIÖHTUGA

ESINEVAD
LAURA JUNSON
JA ERKO NIIT

TASUTA!
Avatud kultuurikohvik!

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

KARL RAMMI NIMELINE

Sindi Muusikakool

UUTE ÕPILASTE VASTUVÕTT

04. septembril 2025
kell 18.00 muusikakooli saalis

OSALEMISEKS ON VAJALIK
EELREGISTREERIMINE!

Selleks täitke kooli kodulehel avaldus:
muusikakooli avaraleht -> sisseastujale -> muusikakooli sisseastumise avaldus

Teater TRET esitleb

Neil Simon

VEIDER PAAR

Tolkija: Hannes Villenöör

Etendus SINDI SELTSIMAJAS

Osades: Piret Dreisann, Kristi Tohv, Marge Anai, Annika Para, Annikki Poom, Klaarika Lesets, Eha Säde, Ave Aalaid, Kristjan Kullerkan ja Margus Uain

Etendus on kaheksa vaatusena ning kestab 2 tundi ja 30 minutit (koos vahetajaga).
Esietendus: 13. juuni 2024

Reedel,
24. oktoobril 2025
kl 19

Pilet 10.- Avatud on teatrikohvik!

Piletid müügil tund enne algust kohapeal.
Broneerimine: tret.broneeringud@gmail.com
Info 5883 6557

Teater TRET

ÕPIKUTE TÖÖVIHKUTE KILETAMINE

**MS DISAINI JA GIFTY CRAFT
MÜÜGISALONGIS**

Kellukese tee 2B, Tammiste küla, Pärnumaa
(Tammiste Ärimaja)

Kiletame kõik õpikud, töövihikud, päevikud
spetsiaalse masina ja vastupidava kilega. Kile on
vajadusel eemaldatav, ei ole kleebitud kaantele.

Tere, kool!

**AEG MAHA,
KODUST VÄLJA**

**TORI
SOTSIAALMAJAS**
02.09.2025
kell 18.00-20.00

**VAJALIK
EELREGISTREERIMINE**

529 7216 AVE

**NAHAST AKSESSUAARID
TÖÖTUBA
JUHANDAB DAISI LORENTS**

OSALEMINE 14€

Toetab Tori Vallavalitsus

SÜNDMUSTE KALENDER

Pühapäeval, 31. augustil

Kell 20 suvelõpu KONTSERT Sindi kärestiku ääres. Esi-
neb Andrus Albrecht. Tasuta!
Töötab kohvik.

Esmaspäeval, 1. septembril

Kell 19 NÄITUSE „Pruut ja pits“ AVAMINE Tori rahvama-
jas.

Laupäeval, 6. septembril

Kell 11 JALGPALLITURNIIR Diablo Cup 2025 Tori põ-
hikooli staadionil. Info ja registreerimine ahtosaar74@
windowslive.com või tel 5198 8327.

Kolmapäeval, 10. septembril

Kell 11 VÄÄRIKATE PIDU Sauga Mustas Majas. Laulab
Indrek Kalda. Pääse 5 eurot.

Reedel, 12. septembril

Kell 17 VANAVANEMATE PÄEV Sindi seltsimajas. Esineb
ansambel Õige Valik. Laua katab igaüks meelepärasega,
kohv ja tee maja poolt. Pääse 5 eurot.

Laupäeval, 13. septembril

Kell 11 Tori valla lahtised meistrivõistlused KETTAGOLFIS
Tori kettagolfi pargis. Registreerimine [https://discgolf-
metrix.com/3195577](https://discgolf-metrix.com/3195577).
Info ahtosaar74@windowslive.com või tel 5198 8327.
Kell 10–14 Sindi HOOVIMÜÜGIPÄEV ja täika. Registree-
rimine 5. septembrini kristel.reinsalu@torikultuur.ee.

Pühapäeval, 14. septembril

Kell 14 JUMALATEENISTUS Tori kirikus.

Kolmapäeval, 17. septembril

Kell 19 Mikael Meema STAND-UP "Tund" Sindi seltsima-
jas. Piletid Piletikeskusest.

Kolmapäeval, 24. septembril

Kell 13 kogukondlik ÕPISÜNDMUS täiskasvanutele
„Õpime lugudest“ Are huvikeskuses. Lugusid vestab Jaak
Känd.

Pühapäeval, 28. septembril

Kell 14 JUMALATEENISTUS Tori kirikus.

Kolmapäeval, 1. oktoobril

Kell 19 SALONGIÕHTU rahvusvahelise muusikapäeva
tähistamiseks Tori rahvamajas. Esinevad Laura Junson ja
Erko Niit. Tasuta! Avatud kultuurikohvik.

Reedel, 10. oktoobril

Kell 20 LÕIKUSPIDU Tori rahvamajas. Tantsuks mängib
Raen Väikene. Pilet kuni 3. oktoobrini 10 eurot, koha-
pealt 15 eurot. Info ja laudade broneerimine
argo.juske@torivald.ee. Maja poolt kohv, lauapealse eest
hooldab igaüks ise.

Reedel, 17. oktoobril

Kell 19 Kuressaare teatri ETENDUS „Üksildane lääs“ Sindi
seltsimajas. Pilet 25 eurot saadaval Piletimaailmas,
Piletikeskuses ja Sindi seltsimajas. Gruppidele soodustus!

Vaata lisa:

uudised.torivald.ee/sundmused

TEATED

SINDI SOTSIAALTÖÖ-
KESKUSES KUULMIS-
NÕUSTAJATE vastuvõtt
8. septembril. Tehakse
kuulmistest ja antakse
nõu kuulmistervise osas,
teostatakse kuulmisapa-
raadi hooldust. Osalustasu
5 eurot, registreerimine tel
5557 1298.
3. septembril PEDIKÜÜR,
25. septembril JUUKSUR,
registreerimine tel 5569
5546 (Anu)

TORI SOTSIAALMAJAS
JUUKSUR 22. septembril,
registreerimine tel 5340
8603. MANIKÜÜR/PEDI-
KÜÜR 2. septembril. Re-
gistreerimine tel 529 7216

HOOLDUSNIITMINE ja
kraavide hooldus, platsidel
niitmine. Metver OÜ,
tel 5809 4440

KORSTNAPÜHKIMINE ja
kütteseadmete remont.
Korstnapühkimise akti vor-
mistamine. Tel 5602 9960

Ostan kõiki TOYOTA marki
sõidukeid! Tel 5896 1576

Diablo Cup 2025

6. SEPTEMBER KELL 11:00

info ja regamine: ahtosaar74@windowslive.com või 51988327

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Maimo Jaska	27.07.1928–22.07.2025
Maria Kasevitš	27.05.1933–31.07.2025
Arno Kivi	25.12.1933–08.07.2025
Helgi Mäger	20.03.1937–26.07.2025
Leida Vaan	20.04.1941–27.07.2025
Arno Riis	20.11.1951–04.07.2025
Maie Süda	22.11.1952–20.07.2025
Viktor Karasjov	27.08.1956–26.07.2025
Malle Soomets	29.06.1958–25.07.2025
Ivar Puuram	13.08.1964–04.07.2025

STATISTIKA

1.–31. juulil 2025
sündis 3 last.
Suri 11, saabus 70 ja
lahkus 48 inimest.

1. augusti 2025 seisuga
on vallas 12 600 inimest,
neist 6213 meest ja
6387 naist.

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- ✓ Hooldus nii kivi-,
plekk- kui eterniit-
katustele
- ✓ Katust säilib kauem
ja maja saab värske
välisilme

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

Küsi hinnapakkumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

VASTSÜNDINUD VALLA- KODANIKUD

Lisette Lapp
21.07.2025
Rihard Tiitus
26.07.2025
Villem Kask
31.07.2025

Fassaadipesu

Tänavakivide
puhastus

Katusepesu

info@kinnisvarakorda.ee
Tel: 5343 1006

www.kinnisvarakorda.ee

PARIM ELEKTRIVABA BIOPUHASTI!

INFO@KANALISATSIOON.EE +372 5049754

- TURUL ÜLE 15 AASTA
- VÄGA TÖÖKINDEL BIOPUHASTI
- ELEKTRIVABA PUHASTUSPROTSESS
- VÕIMALUS PAIGALDADA OLEMASOLEVA SEPTIKU VÕI MAHUTI JÄRELE
- TÄIESTI VAIKNE
- KANNATAB EBAÜHTLAST KASUTUST (SUUVILAD)
- KÕRGE PUHASTUSTULEMUS JA KESKKONNASÕBRALIK
- PAIGALDADES BIOROCK BIOPUHASTI MUUDATE OMA ELU LIHTSAMAKS

Tori Valla Teataja

Väljaandja: Tori vallavalitsus
Aadress: Pärnu mnt 12, Sindi,
Tori vald, 86705 Pärnumaa
E-post: tori@torivald.ee
Toimetaja: Piia Salundi, tel:
5855 7158,
e-post: ajaleht@torivald.ee
Küljendus: Harjumaa
Uhinend Meedia,
trükk: AS Printall
Leht ilmub üks kord kuus.
Tiraaž on 5581 eksemplari
ja see jagatakse Tori valla
postkastidesse tasuta.

Toimetuse ootab kaastöid ja
reklaame e-posti aadressile
ajaleht@torivald.ee
8. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus vajadusel
kaastöid lühendada ja
redigeerida.
Toimetus ei vastuta kuulutuste
sisu eest.